

جهان جنگ (۲)

روز شمار وقایع جهانی مربوط به دفاع مقدس

زهرآبیات

۱۳۵۹

۱ مهر

تشکیل جلسه شورای امنیت، به درخواست دبیر کل سازمان ملل متحد، باتوجه به خطرهای گسترش جنگ تحمیلی در جهات مختلف، که به صدور بیانیه‌ای انجامید و از طرفین خواست اقدام نظامی را کنار بگذارند و حل اختلاف‌ها با روش‌های صلح‌آمیز صورت پذیرد؛ در این روز، عراق، سرپل ذهاب را اشغال کرده بود. روز بعد هم شهرهای مهران و سومار و نفت‌شهر اشغال شدند و به مناطق نفت‌خیز و تأسیسات جزیره خارک حمله هوایی شد.

۳ مهر

آغاز محاصره خرمشهر به دست ارتش بعثی عراق؛ در همین روز، رادیو بی‌بی‌سی حمایت عربستان سعودی و کویت از عراق را در جنگ با جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد. روز بعد، جلسه شورای امنیت سازمان ملل متحد برای بررسی وضعیت جنگی میان عراق و ایران بر گزار شد و عراق با توپخانه به خرمشهر و مناطق مسکونی اهواز حمله کرد که ۶۸ شهید و ۲۳۱ مجروح بر جای گذاشت.

۶ مهر

شورای امنیت سازمان ملل بدون محکوم کردن تجاوز عراق و اشغال بخشی از ایران با صدور قطعنامه ۴۷۹ نخستین قطعنامه این شورا درباره جنگ تحمیلی) دو کشور را به استفاده از راه‌حل‌های مسالمت‌آمیز دعوت کرد. روز بعد هیئت کنفرانس اسلامی (محمد ضیاءالحق، یاسر عرفات و...) برای اعلام آتش‌بس در جنگ به تهران آمد و پس از آن به بغداد سفر کرد؛ صدام حسین ظاهراً آتش‌بس را پذیرفت، ولی در عمل آن را اجرا نکرد. سخنرانی رجایی، نخست‌وزیر ایران، در شورای امنیت، درباره حمله سازمان‌دهی‌شده عراق به کشورمان و نقض حقوق انسانی؛ این جلسه بدون نتیجه خاتمه یافت. در همین روز، هواپیماهای عراق برای نخستین‌بار کرمانشاه را موردتهاجم وحشیانه خود قرار دادند.

۲۹ مهر

دومین مسافرت هیئت کنفرانس اسلامی (حبيب شطی، محمد ضیاءالحق، یاسر عرفات و...) به تهران، برای برقراری آتش‌بس، که بی‌نتیجه بود.

۱ آبان

با تأکید بر اشغال ۲۰ هزار کیلومتر مربع از خاک جمهوری اسلامی ایران و درخواست اعمال حاکمیت بر اروندرود و مداخله‌نکردن ایران در امور عراق و پس گرفتن سرزمین‌های به‌جای‌مانده دیگر، عراقی‌آبادگی خود را برای پایان‌دادن به جنگ با ایران اعلام کرد.

۲ آبان

تشکیل دو جلسه بدون نتیجه شورای امنیت، برای بررسی وضعیت جنگی ایران و عراق؛ روز بعد خونین‌شهر، پس از ۳۴ روز مقاومت قهرمانانه مردم و رزمندگان، به دست ارتش متجاوز بعثی اشغال شد که تا ۳ خرداد ۱۳۶۱ ادامه یافت.

۲ آذر

نشست وزیران دفاع کشورهای عربی عضو شورای همکاری خلیج در ابوظبی درباره همکاری‌های نظامی میان خود به‌منظور حفظ امنیت در خلیج فارس، قذافی، فشارها علیه ایران باید ادامه یابد تا جنگ را متوقف کند.

۱۸ آذر

خبرگزاری آسوشیتدپرس: عراق در سال ۱۹۷۸ علاوه بر افزودن ۳۲۲ فروند جنگنده ساخت شوروی به نیروی هوایی خود، بهای ۶۰ فروند میزائ را به فرانسه پرداخت که ۴ فروند در همان موقع و بقیه ظرف عمامه بعد تحویل شود. این در صورتی بود که فرانسه، موضع خود را در قبال جنگ، بی‌طرف اعلام کرده بود و تحویل جنگنده‌ها در ماه‌های آتی را دنباله اجرای قرارداد سال ۱۹۷۷ خواند.

۱۵ دی

امضای موافقت‌نامه خرید اسلحه میان عراق و شوروی؛ ۸ روز بعد نخستین حمله شیمیایی عراق، در ۵۰ کیلومتری غرب ایلام صورت گرفت.

۵ بهمن

آغاز برگزاری اجلاس چهارروزه کنفرانس سران اسلامی، که در آن، صدام حسین، رئیس‌جمهور عراق، آبدان را جزو عراق اعلام کرد. سه‌روز بعد، حافظ اسد، پدشدت به ایالات متحده آمریکا، اسرائیل، عراق و مصر حمله کرد و عراق را به‌دلیل شروع جنگ با ایران موردسرنش قرار داد. ۱۰ روز بعد هم خبر از تحویل ۱۰۰ تانک پیشرفته اروپای شرقی به عربستان آمد که به عراق ارسال خواهند شد.

۱۳۶۰

۱ اردیبهشت

کویت ۲ میلیارد دلار وام بی‌بهره به عراق می‌دهد. از ابتدای جنگ تاکنون در حدود ۷ میلیارد دلار کمک از کشورهای عربی خلیج‌فارس به عراق رسیده است. ۶ روز بعد دانشمندان هسته‌ای فرانسه به بغداد می‌روند تا رآکتور بغداد را تکمیل کنند.

۲ خرداد

اعطای وام ۲۰ میلیون دیناری از آمریکا به عراق؛ خبرگزاری لیبی اعلام می‌کند: ۳۰ هزار مصری در نیروهای مسلح عراق خدمت می‌کنند.

۱۵ خرداد

تشکیل دوازدهمین اجلاس وزرای خارجه سازمان کنفرانس اسلامی در بغداد، بدون حضور دولت جمهوری اسلامی ایران؛ دو روز بعد جنگنده‌های صهیونیستی به رآکتور در حال ساخت در حومه بغداد حمله کردند. یک ماه بعد عربستان اعلام می‌کند که هزینه بازسازی رآکتور را برعهده می‌گیرد.

۴ شهریور

۸۵سیر جنگی بین ایران و عراق در شهری در قبرس مبادله می‌شوند.

۲۴ آبان

درخواست صدام حسین از هیئت کنفرانس اسلامی، مبنی‌بر به‌رسمیت‌شناختن حقوق و حاکمیت عراق بر سرزمین‌ها و آب‌های ملی، از جمله شط‌العرب (اروند رود).

۱۷ آذر

روزنامه کویتی‌السیاسة: شوروی در اجرای پیمان نظامی خود با عراق ۲۵ هواپیمای میگ و تانک‌های تی ۶۲ و تی ۷۲ به عراق ارسال کرده‌است. آخر آذر نیز امارات ۲ میلیارد دلار به عراق می‌دهد تا جمع کمک‌های مالی خود را به عراق به ۱۶ میلیارد دلار برساند.

۲۱ دی

حمله عراق به دو کشتی خارجی، در خلیج فارس، برای ناامن‌ان اعلام‌کردن خلیج‌فارس؛ ۵ روز بعد واشنگتن پست در مقاله‌ای اعلام می‌کند که ایران به‌زودی برنده جنگ و عراق مجبور به پذیرش شکست خواهد بود.

۹ بهمن

شاه‌اردن اعلام کرد به عراق نیروی نظامی اعزام می‌کند تا در جنگ مقابل ایران شرکت کنند. هزاران اردنی داوطلب شرکت در جنگ هستند.

آمریکا عراق را قهرست کشورهای حامی تروریست خارج می‌کند.

۲۳ اسفند

طه یاسین اعلام کرد عراق حاضر است از خاک ایران بیرون رود و آتش‌بس را قبول کند. ۵ روز بعد هم فرانسه از عراق خواست از کشوری دیگر برای ساخت رآکتور خود کمک بگیرد.

منبع: اطلس ایران

خط‌شکنان ناصر خراسانی

نگاهی به تاسیس و عملکرد لشکر ۵ نصر، از یگان‌های رزم موفق و پرافتخار دفاع مقدس

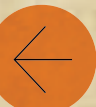
جستار

زمرستان سال ۱۳۶۱ که بیش از دو سال از تجاوز ارتش بعثی عراق به سرزمین جمهوری اسلامی ایران می‌گذشت، سازمان نیروهای نظامی ایران (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروهای بسیج) در حال تحول و تکمیل عده و عُدّه خود بودند و با بهره‌گیری از حمایت و حضور نیروهای مردمی، تیپ و لشکرهای جدیدی تاسیس و پس از تکمیل کادر فرماندهی، وارد عرصه جهاد و عملیات می‌شدند. از جمله این تدابیر، تشکیل لشکر جدیدی از نیروهای اعزامی استان خراسان بزرگ بود که بعداً «لشکر ۵ نصر» نام گرفت و در اواخر بهمن، از ترکیب سه تیپ امام جعفرصادق (ع) و امام موسی کاظم(ع) و تیپ بزرگ و عملیاتی جوادنامه(ع) تشکیل شد.

در واقع لشکر ۵ نصر اولین لشکری بود که از سپاهیان استان خراسان و قبل از عملیات والفجر مقدماتی، تشکیل شد. سازمان‌دهی با حسن باقری‌افشردی، فرمانده قرارگاه نصر، بود اما عملیات در شرف انجام، سبب شد تشکیل رسمی و معارفه افراد به بعد موکول شود. حسن باقری تنها ۱۰ روز عهده‌دار این مسئولیت بود که به شهادت رسید و کار به حمزه حمیدنیا واگذار شد. با آغاز سال ۱۳۶۲ لشکر با فرماندهی مرتضی قربانی در والفجر ۳، اولین عملیات خود، شرکت کرد، عملیاتی که منجر به آزادسازی شهر مهران شد. ۵نصر که از لشکرهای آفندی و خط‌شکن جبهه‌ها به‌شمار می‌رفت، در مناطق مختلف عملیاتی جنوب، اعم از پدافندی و آفندی، نقش‌آفرینی می‌کرد و در عملیات

مردانی‌که

میدان را خالی نمی‌کردند

قرار بود بچه‌های لشکر خط‌شکن ۵نصر در عملیات والفجر ۸ شرکت کنند. در این عملیات حدود سه‌رديف موانع خورشیدی وجود داشت که ارتفاعی از قد نیروها بلندتر بود.

از حدود یک سال پیش می‌دانستیم که می‌خواهیم در این منطقه عملیات کنیم و آگاه بودیم که چقدر دشوار است. برای این عملیات باید افرادی را انتخاب می‌کردیم که صد درصد آماده شهادت باشند و ۹۰ روز

قید تماس با خانواده را بزنند و پس از ۹۰ روز نیز وارد عملیات شوند. پیش از عملیات در اهواز حدود ۴ تا ۵هزار نفر از بچه‌های بسیجی لشکر جمع شده بودند و من برای آن‌ها سخنرانی می‌کردم.

وقتی که شرایط را اعلام کردیم، حدود هزار و ۵۰۰ نفر بلند شدند و گفتند که ما هستیم. هر شرایط سختی گذاشتیم از این تعداد کم نشد. ما تنها به ۵۰۰ نفر نیاز داشتیم؛

دکتر محمدباقر قالیباف
رئیس مجلس و فرمانده لشکر ۵ نصر در دوران دفاع مقدس

بنابر این در حمیده اهواز اردوگاه زدیم و دوره آموزشی را بسیار سخت گرفتیم. دوباره جلسه گذاشتیم و توانستیم حدود ۵۰۰ نفر را هر طور شده کم کنیم اما باز حدود هزار نفر باقی‌ماندند.

کار به نحوی پیش رفت که وقتی بچه‌ها می‌خواستند موانع خورشیدی را منفجر کنند، یکی کنار موانع ایستاده بود و تعدادی دیگر هم‌زمان با آرپی‌جی، سنگر عراقی‌ها

را هدف می‌گرفتند؛ چراکه اول باید خط را منهدم می‌کردیم. تعدادی هم وسط آب با تیربار و تجهیزات حضور داشتند و از کنار به‌صورت هم‌زمان به مواضع دشمن حمله کردند. دلاوری و سرعت عمل بچه‌های لشکر ۵ نصر به حدی بود که فقط در ۱۵ دقیقه به همه اهداف رسیدیم. ضمن اینکه آن شب یک شهید بیشتر ندادیم تا به خط رسیدیم.

بر گرفته از سخنرانی در حاشیه بازدید از مناطق عملیاتی – ۱۲ فروردین ۹۲

محمدحسن نظرنژاد
جانباز شهید، فرمانده عملیات لشکر ۵ نصر ۱۳۷۵/۵/۷ ارتفاعات آشنویه کردستان

ولی‌ا... چراغچی
مسجدی جانبشین شهید فرمانده لشکر ۵ نصر ۱۳۶۴/۱/۱۸ عملیات بدر

عبدالحسین برونی
فرمانده شهید تیپ ۱۸ جوادالکمه(ع) ۱۳۶۳/۱۲/۲۳ در عملیات بدر در چهارراه خندق

ابوالفضل رفیعی سیج
جانشین شهید فرمانده لشکر ۵ نصر ۱۳۶۲/۱۲/۱۲ عملیات خیبر در جزیره مجنون

حسن باقری
بنیان‌گذار شهید لشکر ۵ نصر ۱۳۶۱/۱۱/۹ عملیات شناسایی محور عملیاتی والفجر در فکه و جزابه

شهیدی شاخص

عملیات ویژه

نصرت ۵نصر در سنگین‌ترین عملیات جنگ

عملیات کربلای ۵

رمز عملیات

آغاز عملیات

پایان عملیات

مکان عملیات

نوع تگ

دارای مواضع پیاده و تانک که جلو آن، کانال مترو که‌ای به عرض ۴ و عمق ۲ متر احداث شده بود. چهارمین رده دشمن پشت نهر دوعیچی قرار داشت و شامل نهر، دژ و چندین موضع هلالی بی‌دری بود، که بر توانایی دشمن برای مقابله و دفاع می‌افزود. پنجمین رده دشمن پشت نهر جاسم قرار داشت. ضمن آنکه در حدفصل خط چهارم و پنجم، قرارگاه دشمن، به‌ویژه قرارگاه تاکتیکی سپاه سوم (مقر فرماندهی لشکر ۱۱)، دارای مواضع مستحکمی بود و پدافند مستقل داشت. پس از خط جاسم تا کانال زوجی،

و استحکامات کرده بود و با راه‌کردن آب در منطقه، انجام هر گونه عملیاتی را غیر ممکن ساخته و فضای امنی به وجود آورده بود تا بتواند حرکت هر نیروی مهاجم را قبل از دستیابی به خط اول خود، سرکوب کند. اولین خط دفاعی دشمن، دژی بود که در یک سمت آن، سنگرهای بتنی برای استراحت نیرو و در سمت مقابل، سنگرهای دیدهبانی و تیربار با مهمات آماده و سنگرهای تانک احداث شده بود. این دژ، دشمن را از موقعیت ممتازی برای آشراف و تسلط کامل بر منطقه برخوردار می‌کرد. پشت خط اول چند موضع هلالی شکل احداث شده بود، که قطر هر یک به ۳۰۰ تا ۴۰۰ متر و ارتفاع آن به ۵ تا ۶ متر می‌رسید. پشت مواقع هلالی، برای تردد و استقرار تانک، جاده ساخته شده بود و به این وسیله، تانک می‌توانست با استقرار روی مواضع مشخص شده، کل منطقه درگیری را زیر پوشش گلوله مستقیم و تیربار قرار دهد. دومین خط دشمن به فاصله ۱۰۰ متر از خط اول و به موازات آن احداث شده و سلب‌بندی بود به عرض ۲۰۵ و ارتفاع ۴ متر که دارای موضع پیاده، کانال مواصلاتی و مواضع تانک بود. این سلب‌بند از جنوب جاده شروع می‌شد و به سمت اروند ادامه داشت. سومین خط دشمن، خاک‌ریزی بود به موازات خط دوم و

یگان ویژه

یاوران صلح

نام شهیدانی همچون علی‌اصغر محراب، برادران عامل، جوان، سیدحسن هاشمی‌زو، محمدرضا رفعی، مهدی میرزایی، مهدی فضل‌خدا، مسعود توکلی، سیدمحسن حسنی، محمدعلی قدمیاری، سیدعلی‌اصغر درودی‌نایب، رجبعلی نجفی، غلامرضا جنگی، محمدقاسم موحدی محصل‌طوسی، هاشم بندار، حسن غفوریان، محمدعلی پلیان، ابراهیم محبوب، سیدمهدی فاضل‌الحسینی، حسن انفرادی حسن‌آباد، علیرضا آرمایش، گل محمد غزنوی، حسین جوان نامی، رضا خضرائی‌راد، سیدمحمود حسینی ادیب، محمدحسن حسین‌زاده، سیدابراهیم شجیعی، مهدی حشمتی‌فر، محمود ساعدی، حسین امینی‌مقدم، محمدباقر صادق جوادی و... از ایثارگری‌های این دلاورمردان تجلیل کنیم.